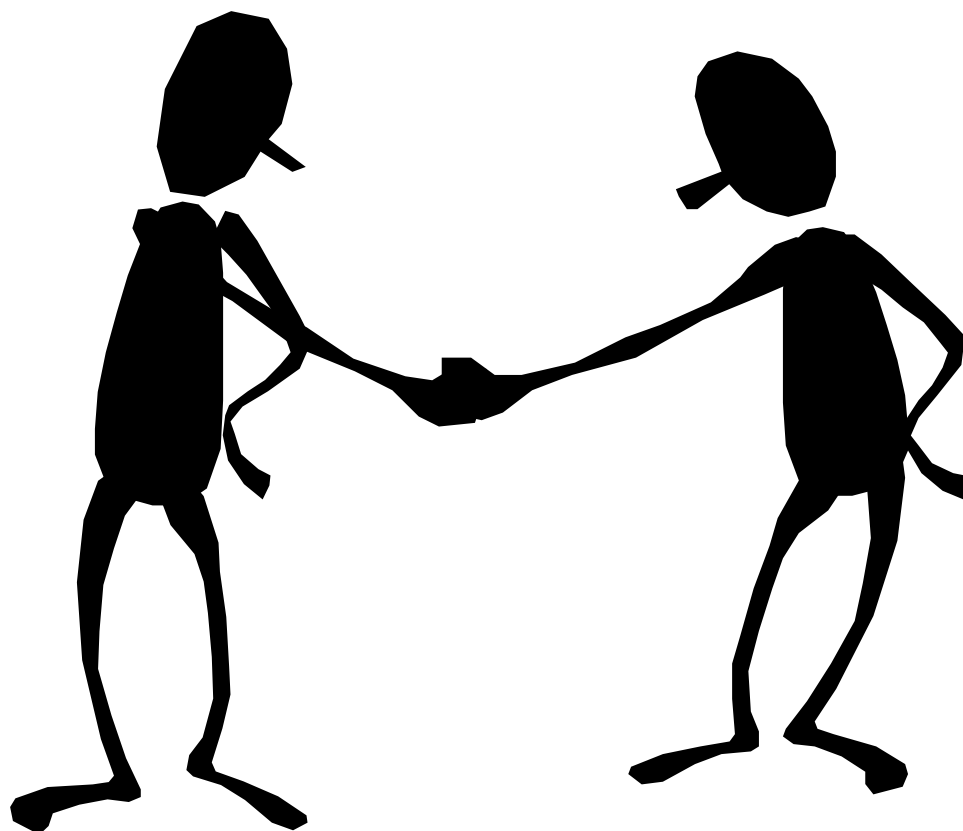

Razem Gazeta

oktober, 2005

Razem, het Poolse woord voor ‘samen’.

Ons bestuur bestaat uit:

Voorzitter: Tineke Cramer
Secretaris: Joop Rossewij
Penningm: Kees Floor
Lid: Jean Rijksen
Lid: Hanka Vossen
Lid: Hedy van Zijl

Herman van't Land.

Vrolijk en blij, zo is mijn herinnering aan Herman, toen hij als vrijwilliger allerlei klussen deed voor het zomerkamp van de Poolse en Nederlandse jeugd. Op de achtergrond de dingen doen, die gedaan moesten worden,. Op de voorgrond als je iets aan hem vroeg, altijd inzetbaar.

Als chauffeur heeft hij samen met Joop Rossewij en Jean Rijkxen de GEVU bus gereden, die nu dienst doet als schoolbus in Mieścisko.

Met veel plezier denk ik aan Herman terug. Tineke, Richard en Bianca zullen hem het meest missen. Wij hopen, dat jullie een klein beetje gesteund kunnen worden in jullie verdriet door de vrienden om je heen.

Het Razem bestuur vond het deze zomer in het zomerkamp leeg zonder Herman.

Met warmte denken wij aan hem.

Martin Bitter.

Dat je tijdens je vakantiereis naar Polen ziek kunt worden, heeft Martin ondervonden, toen hij samen met zijn vrouw deze zomer een rondje Polen deed.

Op de terug weg nog even langs vrienden in Sarbia en toen gebeurde het. Vliegensvlug is Martin naar het ziekenhuis in Poznań gebracht, waar hij meteen gedotterd werd.

Gelukkig is hij nu weer aan de beterende hand en het Razem bestuur hoopt hem weer gauw te zien.

Henk en Odilia van de Bunt.

Waren we net bij gekomen van de berichten, die ons bereikten van de ziekte van Henk (wat achteraf gelukkig heel erg mee viel), krijgen we een bericht binnen, dat Odilia ernstig ziek is. Zij moet 27 oktober een grote operatie ondergaan aan haar darmen, omdat er bij haar darmkanker is geconstateerd.

Ze is vol goede moed en praat er openhartig over. Wij willen ook haar langs deze weg succes wensen en wij hopen van op een spoedig herstel.

Het Razem bestuur.

Van de redactie. Inleveren kopij.

Over het inleveren van kopij zijn tot nu toe nog nooit afspraken gemaakt. Daarom is de opmerking over het niet hebben ontvangen van kopij van het zomerkamp en van het Groenhorst College vreemd overgekomen. De indruk werd hiermee misschien gewekt, dat er afspraken niet waren nagekomen. Dat is absoluut niet zo.

Derhalve willen wij graag in de toekomst van elke uitwisseling en/of ander contact met onze partnergemeente Mieścisko zo spoedig mogelijk nadat dit heeft plaats gevonden een verslag. Hiermee kan dit direct worden verwerkt. Als alles op het laatst binnen komt, is daar misschien geen tijd voor. Het is een behoorlijke klus om dit te doen.

Wij streven ernaar om de Razem Gazeta drie maal per jaar uit te laten komen te weten: maart, eind juni / begin juli en oktober.

Onze excuses voor het misverstand en alsnog bedankt voor alle kopij, die we ontvingen.

Hierdoor is dit nummer van de Gazeta een MEGA-nummer geworden. Dit is in één woord fantastisch!!!

Het volgende nummer staat in principe gepland voor maart 2006.

Van de Voorzitter,

Ongetwijfeld zult u in deze Gazeta meer kunnen lezen over de september reis naar Polen, de St. Michelsmarkt en de feestelijkheden rond de kerk in Sarbia.

Met ruim 50 personen waren we deze keer te gast in Mieścisko. Het grootste gedeelte ging met de bus met ons eigen bestuurslid Jean achter het stuur.

Wat handig zo'n bestuurslid van alle markten thuis inclusief de St. Michelsmarkt. Ook de Duitse jumelage stad Scharnebeck was van de partij en werd zo het geheel een internationale uitwisseling.

Aangezien Wijnand en ik met hond met de auto gingen en ook een dag later vertrokken, heb ik niet alles van nabij kunnen meemaken, maar ik heb begrepen en ook kunnen zien, dat de stemming van begin tot het eind er goed in zat. Wat wil je ook als je een groot koor bij je hebt.

Over het koor gesproken: In het knusse kerkje van Sarbia, hoog boven het gepeupel, bestuurders en niet te vergeten hele belangrijke kerkelijke personen zong ons koor uit volle borst, afgewisseld met een Pools koortje wat zeer professioneel haar kunsten liet horen. Dat de geluidsinstallatie het af en toe begaf of liever gezegd op volle sterkte te horen was deed er niet meer toe. Samen met dit internationale gezelschap werd de kerkdienst gehouden, waarbij de Aardbisschop van Gniezno, de pastors uit Sarbia, Scharnebeck en Maartensdijk ieder zijn rol vervulden. Polen zou Polen niet zijn als er daarna geen feest gehouden zou worden. Een feest werd het voor ons allemaal.

De volgende dag heb ik, deze keer meer als buitenstaander, omdat ik nog andere plichtplegingen te doen had, weer met volle verbazing gekeken naar onze kraam op de St. Michelsmarkt. Wat een drukte wederom en wat een leuke stemming de hele dag met het mooiste weer van de wereld.

Omdat ikzelf ook meerdere malen meegewerkt heb in de kraam, kon ik meeleven met diegenen, die het werk verricht hebben: moe, heel moe, maar heel voldaan. Alle lof voor de verkopers, het koor en alle anderen, die zich ingezet hebben.

Tineke Cramer.

Het Groenhorst College ontvangt Poolse leerlingen.

Het was wéér fantastisch.....!

Maandagavond 11 april kwamen onze Poolse vrienden weer aan op school na een voorspoedige reis. Omdat de uitwisseling inmiddels tot vele vriendschappen heeft geleid lijkt het wel of de leerlingen er steeds meer naar uitzien om de Poolse kinderen weer te ontmoeten. Het is inmiddels alweer de 10e keer dat ze te gast zijn bij ons!

De eerste dag zijn we naar Amsterdam geweest voor een rondvaart, Madame Tussaud's (allemaal op de foto met de net overleden paus..) en Holland Experience.

Dit is een 3D-bioscoop, waar op een leuke manier in korte tijd Holland met zijn specifieke kenmerken wordt vertoond.

Vervolgens naar de dierentuin in Amersfoort, de Mc Donald's in Soesterberg en uiteindelijk naar het Rosarium in Doorn. Dit laatste was uitdrukkelijk op verzoek van de Poolse kinderen, omdat ze helemaal gek zijn van trampolinespringen, skelteren en midgetgolf. Omdat het avond was ging het park speciaal voor ons open. Het was een drukke, maar werkelijk fantastische dag!

De dag erna gingen we 's morgens naar Huizen om te bowlen en daarna troffen we onze leerlingen van de gastgezinnen bij het zwembad in Laren. Ook het zwembadpersoneel heeft weer genoten van het enthousiasme van de Poolse kinderen. 's Middags hebben we de binnenstad van Utrecht bezocht en 's avonds waren de kinderen bij de gastgezinnen, die elk jaar weer leuke dingen verzinnen om de avond samen door te brengen.

Donderdag is het altijd Efteling-dag! Altijd weer moeilijk om ze op tijd terug te krijgen bij de uitgang! Sommigen kunnen er wel dagen blijven....

Na een eenvoudige maaltijd op school, klaargemaakt door 2 collega's, én een lekker ijsje van cafetaria Peet, zijn we zéér gastvrij ontvangen door Sojos én TZ voor een afsluitende, zeer gezellige disco. Elk jaar zijn alle leerlingen, die ooit in Mieścisko zijn geweest ook welkom bij deze disco, en ondertussen krijgt deze avond dan ook een beetje het karakter van een Pools-Nederlandse reünie. Geweldig dat we bij TZ terecht konden, vanwege de verbouwing van Sojos!!

Vrijdagmorgen zijn onze gasten (helaas) weer vertrokken. Gelukkig zouden we elkaar eind mei alweer treffen in Mieścisko, met 42 tweedeklassers, die daar nog nooit geweest zijn!

2^e Klassers Groenhorst College naar Mieścisko.

Eind mei werden we buitengewoon hartelijk ontvangen in de kantine van de school in Mieścisko. Altijd een spannend moment, want vele leerlingen zien er toch wel tegenop om alleen in een gastgezin te zijn, wat achteraf altijd totaal overbodig blijkt te zijn. Op zich is dit al een goede ervaring: een leerling, die zich alleen weet te redden in het gastgezin, sneller Engels en/of Duits durft te praten dan in een klaslokaal in Maartensdijk etc. etc. Leerlingen ervaren, dat het mogelijk is om snel contact te leggen met buitenlandse leeftijdsgenoten.

Wat hebben we de eerste dag allemaal gedaan? Een zwembad, een beeldhouwer en een modern winkelcentrum in Poznan bezocht. Tussendoor ook nog een rondrit gemaakt met paard en wagen.

's Avonds is er bij de gastgezinnen gegeten en daarna zochten de Poolse en Nederlandse kinderen elkaar massaal op in de straten van Mieścisko, wat ze heerlijk vinden om informeel elkaar te leren kennen.

De volgende dag hebben we een bezoek gebracht aan een voormalig concentratiekamp met bijbehorend museum (Fort VII, red.), het oude centrum van Poznań, Malta (een recreatiegebied waar je o.a. kan rodelen en trampoline springen) en een bowlingcentrum. Daarna hebben we een diner gehad in Poznań.

's Avonds was er voor de leraren een officiële avond in de school. Bijzonder was, dat er nog drie Nederlandse leraren gehuldigd werden voor hen jarenlange inzet voor de uitwisseling van de jeugd.

De laatste dag hebben we de steen van Mieścisko en het kerkje van Popowo bekeken. Daarna werd er op school door de Poolse kinderen een heel programma gepresenteerd met als thema "Europa".

Hierna was er een speciaal moment in de schooltuin, want het Groenhorst College had een "vriendschapsboom" meegenomen, welke door vertegenwoordigers van beide scholen én de burgemeester van Mieścisko werd geplant. Er werd tevens een bordje geplaatst om de (hopelijk nog jarenlange) vriendschap te bevestigen.

's Middags zijn we met een treintje van Venecja naar BisKupin geweest waar allerlei activiteiten werden ondernomen zoals bijv. bijl werpen, paardrijden en boogschieten. Uiteraard hebben we traditioneel onze reis afgesloten met een gezellige disco!

Bij het afscheid werd weer eens duidelijk hoe indrukwekkend deze reis altijd is voor onze leerlingen: grote jongens zaten bij vertrek én ook nog vele uren erna te huilen in de bus.... Afscheid kan soms erg moeilijk zijn!

BIJLAGE

Gedetailleerd verslag van de bijeenkomst / de uitwisseling tussen Miescisko (Polen) en De Bilt (Nederland) van 2 tot en met 9 juli 2005,

beschrijving van het programma van de uitwisseling van dag tot dag:

De uitwisseling werd gehouden in de vorm van een begeleid zomerkamp voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar uit de gemeenten De Bilt, Nederland en Miescisko, Polen.

Het kamp werd gehouden van 2 juli tot en met 9 juli 2005 in de gemeente De Bilt, Nederland.

Het thema van de uitwisseling was in 2005:

”Nederland – Europa – Integratie”

Er is in de biculturele groep gewerkt met vormen van kennisoverdracht en ervaringsleren, met sport- en spelvormen en met creatief bezig zijn.

Van belang is verder te vermelden dat nadat de subsidieaanvraag door ons naar de E.G. was verstuurd het verzoek uit Polen kwam of er meer jongeren dan oorspronkelijk gepland mochten komen. Deze vraag uit Polen is bevestigend beantwoord zodat er i.p.v. 20 jongeren en 5 begeleiders nu 29 Poolse jongeren en 3 Poolse begeleiders, in totaal 32 personen uit Miescisko, Polen aan het zomerkamp hebben deelgenomen (zie de getekende presentielijsten). Daarnaast waren er 2 chauffeurs uit Polen meegekomen om de bus te rijden.

Het programma is grotendeels uitgevoerd zoals gepland. Alleen zijn in onderling overleg en op verzoek van de gasten bepaalde onderdelen beperkt verschoven of bijgesteld.

HET UITGEVOERDE PROGRAMMA VAN DAG TOT DAG zag er verder als volgt uit:

Zaterdag 2 juli 2005

middag *kwartier maken door de Nederlandse deelnemers*
avond aankomst deelnemers uit Polen
Om 20.30 uur kwamen de Poolse reizigers na een busreis van 15 uur vermoeid aan.
Na een lichte maaltijd en de indeling van de slaapplekken is iedereen gaan slapen.

Zondag 3 juli

ochtend *kerkbezoek aan de Rafaëlkerk in Utrecht Overvecht, een R.K. kerk in de regio*
Hierna is er aandacht geweest voor de verschillen tussen kerkdiensten in Polen en kerkdiensten in Nederland.
middag *onderlinge kennismaking, elkaar beter leren kennen.*
Er werd een kennismakingsspel gespeeld waarbij Engels de voertaal was.
Met wat ondersteuning kwamen de meeste jongeren er wel uit.
Hierna was er tijd voor het verkennen van de het terrein met een aangespannen paard (een kleine rijtoer) en voor sport en spel (o.m. volleybal).
De conclusie moet zijn dat de Poolse jongeren meer gericht waren op samenspelen dan de Nederlandse.
avond *achtergrondinformatie over het thema van de kampweek*
en de planning van de week werd van dag tot dag doorgenomen

Maandag 4 juli

ochtend *themaochtend over de E.G. en Nederland,*
over de geschiedenis van Nederland, haar middelen van bestaan, haar handel en de wens en noodzaak tot meer samenwerking in Europa en het resultaat hiervan nu: de E.G.
Er werd stilgestaan bij de specialistische kennis van Nederland die Nederlandse producten oplevert die van belang zijn voor Nederland, maar ook voor Europa. Denk bijvoorbeeld aan de noodzakelijke waterhuishouding met dijken en waterkeringen om overstromingen tegen te gaan; voor Nederland relevant, maar ook voor Polen.
Via de samenwerking in Europa komen we op de E.G., het belang van de E.G. voor handel, maar ook bijvoorbeeld voor veiligheid etc.
middag *botanische tuin van de Rijksuniversiteit Utrecht en een kaasboerderij*
(Besloten is om de creatieve middag te verplaatsen naar de woensdag en daarvoor in de plaats deze middag deze bezoeken af te leggen.)

Bij de botanische tuin kon ingegaan worden op de populariteit van inheemse en van vreemde planten om het gemeentelijk of huisgroen te verfraaien, iets wat populair is in Nederland en steeds populairder wordt in Polen.

De kaasboerderij gaf inzicht in het productieproces en de vele soorten kaas die inmiddels zijn ontstaan en op de markt gebracht. De Poolse gasten konden proeven en waren (over het algemeen) tevreden over de smaak.

Aansluitend is er gesproken over landbouwsubsidies die te grootste post vormt van de E.G.-begroting.

avond

ontspanning

De avond is ontspannen verlopen met zwemmen en disco.

Dinsdag 5 juli

ochtend

+

middag

bezoek aan een pretpark, een dagvullend programmaonderdeel

Het pretpark werd de Efteling. Het hoogtepunt van elk zomerkamp.

Het is een hoogwaardig pretpark, vol creativiteit en amusement, interessant en leuk voor jongeren maar ook voor oudere jongeren en ouderen.

Iedereen heeft zich volledig uitgeleefd en omdat het regenachtig weer was waren er voor de verschillende attracties bijna geen wachttijden.

+

avond

Terugkeer in de loop van de avond, waarna gezwommen is in het zwembad.

Woensdag 6 juli

ochtend

bezoek aan een stad met bezoek aan een multiculturele markt

(De oorspronkelijk geplande woensdagochtend- en donderdagochtend-activiteiten zijn omgewisseld en voor de overzichtelijkheid van het bezoek aan een stad is de keuze gevallen op Hilversum i.p.v. Utrecht.)

Bezoek aan wijken van Hilversum. De markt van Hilversum (ook die van Hilversum) toont inmiddels een gemengde bevolking en integratie van culturen. Er zijn verkopers en klanten uit landen als Marokko, Turkije, Suriname etc.

Er is gewinkeld door de jongeren en men heeft kennis kunnen nemen van nieuwe producten. Later is gesproken over de problemen, maar ook de mogelijkheden / de kansen die een meer gemengde bevolking biedt.

middag

creatieve middag,

waarbij culturele verschillen aan de orde kwamen en gemengde technieken gebruikt en geleerd werden

(er is kennis gemaakt met verschillende materialen en technieken – hierbij werden verschillen in benadering tussen twee culturen ervaren)

Het beschilderen van kistjes (voor het vervoer van 2 flessen wijn) was een groot succes, ondanks het feit dat het thema: Nederland – Europa – Integratie best moeilijk te verbeelden is.

avond

bezoek van de brandweer aan het kamp:

Door de brandweer waren diverse creatieve waterspelen bedacht. Zo werden er Poolse en Nederlandse teams samengesteld en deze streden fanatiek tegen elkaar. De sportiviteit vierde gelukkig hoogtij al hadden sommige deelnemers na afloop geen droge draad meer aan hun lijf.

Donderdag 7 juli

ochtend

bezoek aan een museum in de regio

Het museum in de regio is niet het Singermuseum geworden, maar het Archeon, dat meer opvoedkundige waarde heeft.

Immers in het Archeon komt de geschiedenis van een land als Nederland heel dichtbij. (Maar er zijn natuurlijk ook parallellen met de Poolse geschiedenis.) Als bezoeker waan je een reiziger in de tijd: van de

prehistorie, van de ijzer- en bronstijd, naar de Vroege en Late Middeleeuwen.

De jongeren vonden het heel interessant om te boogschieten, om jezelf met handkracht op een vlot de rivier over te zetten en om zelf een sluitspeld te maken om je kleding mee vast te zetten. Daarnaast heeft men genoten van het aanschouwelijk voorstellen van een strijd om een prinses en een gevecht van gladiatoren uit de Romeise tijd.

+
middag

Aangezien er zoveel te zien was op dit educatieve park is de middag ook grotendeels hieraan besteed.

avond

vrij – ontspanning voor allen

Vrijdag 8 juli

ochtend

discussie in de grote groep:

over integratie en de bestrijding van vooroordelen en racisme en afsluitend een evaluatie van het programma van deze week

+
middag

Militair Luchtmachtmuseum

Omdat er 's avonds telkens al veel gezwommen was is op de valreep nog ingevoegd een bezoek aan dit museum in Soesterberg. Het museum geeft een goed overzicht van de vliegtuigen die in de loop der jaren zijn gebruikt, met de mogelijkheid om plaats te nemen in een cockpit en op een schietstoel, een zowel voor jongens als meisjes "aparte" ervaring.

In het museum is een tentoonstelling over de jaren '40-'45 die erg veel indruk maakte op de kinderen en jongeren.

avond

Aan het eind van de middag was er de voorbereiding op de Bonte Avond.

bonte avond - afscheidsavond

Na het avondeten is een "Bonte Avond" met verkleedpartijen en imitaties van artiesten georganiseerd met de jongeren. Alle jongeren deden enthousiast mee.

(Het lokaal bestuur moest dit keer hierbij helaas verstek laten gaan.)

Daarna was er de knallende laatste disco van deze week.

Zaterdag 9 juli 2005

ochtend

einde van het kamp en terugreis van de deelnemers

Het afscheid nemen doet altijd een beetje pijn, maar een ieder kan terugkijken op een geslaagde kampweek en daaraan goede herinneringen bewaren. Tenslotte hebben we de foto's nog.

De Nederlandse deelnemers ruimden alles op en keerden voldaan terug naar huis.

Het programma was vol maar niet te vol en heeft de jongeren veel indrukken gegeven.

CONCLUSIE:

Als we terugkijken op dit kamp kan gesproken worden over een succesvol kamp met een goede sfeer en goede onderlinge verhoudingen tussen de Poolse en Nederlandse jongeren.

De locatie van het kamp was op het terrein van Reinaerde, een instelling voor residentiële behandeling van gehandicapten, alwaar gebruik gemaakt kon worden van de aanwezige voorzieningen, zoals een recreatieruimte (o.m. door ons gebruikt als eetzaal), een sportzaal (door ons gebruikt als slaapzaal) en een indoor-zwembad. We zijn Reinaerde erg veel dank verschuldigd dat zij ons van deze voorzieningen gebruik heeft laten maken in de bosrijke en veilige omgeving in de regio De Bilt – Zeist en dit zonder ons hiervoor kosten in rekening te brengen.

Als we aan het bedanken zijn is een bedankje aan alle sponsors ook op zijn plaats. Er is door de verschillende restaurants in de regio voor gezorgd dat er dagelijks een erg smakelijke warme maaltijd op tafel kwam en wederom zonder Razem hiervoor kosten in rekening te brengen.

Tijdens het kamp was er sprake van een goede mix tussen mondelinge informatieverstopping en –discussie en het bezoeken van voor de deelnemers nieuwe interessante plaatsen en musea. Meestal werd de mondeling toelichting ‘s ochtends voor het begin van het programma gegeven en was er tijd voor de beantwoording van vragen. De discussie over onderwerpen liep vervolgens door gedurende het dagprogramma.

Geconstateerd kan worden dat de communicatie tussen de Poolse jongeren en de Nederlandse jongeren steeds beter gaat omdat de jongeren vergeleken met een aantal jaren geleden nu allen een vreemde taal (Engels) kunnen en durven spreken. Het is mede dank zij dit soort van projecten dat het onderling begrip tussen Poolse en Nederlandse jongeren door communicatie en kennisoverdracht sterk toeneemt en zodoende een steentje bedraagt aan de verdere integratie van de volkeren binnen de E.G.

Gemeld kan worden dat alle sponsors aan het kamp hebben bijgedragen door middel van giften in natura.

En ten slotte dient veel dank uit te gaan naar de E.G. zonder wiens financiële bijdrage deze kampweek niet op deze wijze had kunnen plaats vinden.

Ten aanzien van de toekomst: het volgend jaar 2006 zal er weer een jongerenkamp plaats vinden in Polen, waarbij gedacht wordt aan twee groepen Nederlandse deelnemers. Een en ander zal verder uitgewerkt worden door onze Poolse zusterorganisatie.

September 2005

EEN IMPRESSIE VAN HET POOLSE/NEDERLANDSE JONGERENKAMP van 1-9 juli 2005.

Zoals u ongetwijfeld weet hebben wij met onze zuster gemeente Mieścisko een jaarlijkse jongerenruitswisseling. Dit jaar was het de beurt aan de Gemeente De Bilt om de Poolse jongeren in de leeftijd van 12-16 jaar te ontvangen. Het thema van deze ontmoeting luidde: "Kennismaking met Nederland".

Het begeleidingsteam heeft dit thema inhoud en vorm gegeven, zowel in kennisoverdracht, ervaringsleren en via sport- en spelvormen.

Het verblijf deze week was in "Reinaerde", een unieke locatie in een zeer "groene" omgeving. De recreatieruimte is sfeervol ingericht met mooie meubels, een leuk podium.

De muziekinstallatie is up-to-date, zodat het houden van een disco tot de mogelijkheden behoort. Tevens heeft deze ruimte een terras, grenzend aan een mooie tuin met veel bloemen en hoge bomen.

De sportzaal was tot slaapvertrek omgebouwd met behulp van het bij het Rode Kruis gehuurde bedden. Onovertroffen is het zwembad met zijn verstelbare bodem, muziekinstallatie en disco lampen. Plezier en veiligheid zijn absoluut gegarandeerd. Het mega-springkussen verhoogde de feestvreugde.

Zo brak 1 juli aan en na alles geïnstalleerd te hebben, kwamen op het einde van deze zaterdagmiddag de Nederlandse jongeren aan. De Poolse jongeren kwamen na een lange busreis van 15 uren om 20.30 binnen. De bus was in Duitsland van het rechte pad gegleden, vandaar....

Na een lichte maaltijd, indeling van de slaapplekken en springen op het mega-springkussen zocht ieder zijn slaapstekkie op.

De zondag stond in het teken van KENNISMAKING, op diverse manieren. Een spel, waarbij Engels de voertaal was. Doel: Je eigen stemgeluid te laten klinken in een taal, die niet je moedertaal is. Met wat ondersteuning kwamen de meeste jongeren hier wel uit. Het bijwonen van de H.Mis in de "Rafaelkerk", in Overvecht gaf inzicht in een ander zijn cultuur op religieus terrein. De Polen zijn katholiek en de Nederlandse jongeren komen uit

diverse christelijke tradities, met name de symbolen en liturgie zijn verschillend in de diverse kerken.

Na deze serieuze aangelegenheden tijd voor sport en spel. Met behulp van het "aangespannen" paard konden de jongeren de omgeving bekijken. Tevens werd er driftig gebruik gemaakt van het gespannen volleybalnet. De Polen beheersten het volleybal beter dan de Nederlanders. Zij hadden een beter technisch inzicht en vooral gericht op samenspelen. Zijn Nederlandse jongeren meer individualistisch ingesteld?

Het voert te ver, binnen dit kader, om alle activiteiten te bespreken en ik houd het bij een greep uit de "grabbelton". Het aanbod aan de jongeren bevatte de volgende items:

A: Kennismaken met Nederland door elementaire kennis aan te reiken over

-Beknopte geschiedenis in zijn algemeenheid via:

De ontwikkeling van een agrarische samenleving naar een meer industriële- en dienstverlenende maatschappij.

De waterhuishouding

De handel

De zeevaart

De specialistische kennis van Nederland aangaande Weg- en Waterbouw met geavanceerde technologie t.a.v. sluisen, inpoldering via bedijking, havens enz. enz.

Kennis op het gebied van landbouw, veeteelt en visserij met zijn typisch Nederlandse producten zoals: bloembollen, bloemen en planten, kaas, drop en stroopwafels.

B: Bezoek aan de Botanische tuin, behorend bij de Universiteit van Utrecht. De veelheid van bloemen en planten is uniek te noemen. Deze dienen een tweeledig doel:

Onderwijs en Onderzoek. Een ander natuurfenomeen speelde zich af. We werden getraakteerd op een ware wolkbreuk. In no-time spoelden de goten over, de putdeksels werden opgetild en zelfs een rietvoorn liet zich zien in een waterput. De vloeren van de diverse kassen stonden blank. De lucht was inktzwart en het geheel had iets spookachtig.

C: Het bezoek aan de zuivelboerderij "Boom en Bosch", waar boer Dirk een uitleg gaf over; Het biologisch/ecologisch boeren

Het verwerkingsproces van melk tot kaas, yoghurt, kwark en karnemelk.

Het belang van Europese wetgeving in deze bedrijfstak.

Het geheel was interessant, leerzaam, maar de tijd was te lang, zodat de aandacht wat wegzakte.

D: De Efteling.

Het absolute hoogtepunt van zowel de Poolse als de Nederlandse jongeren. Het is een hoogwaardig pretpark qua creativiteit en amusement. Iedereen heeft zich dan ook volledig uitgeleefd. Een geluk bij een ongeluk: de weergoden waren ons niet zo gunstig gezind. Daardoor was het bezoekers aantal niet zo hoog en waren de wachttijden er niet of nauwelijks. Zo zie je maar! Alles heeft twee kanten.

E: Het Archeon.

Om de geschiedenis van Nederland wat concreet te maken was dit bezoek gepland. Ik waande me even een reiziger in de tijd. Vloog van Pre Historie, IJzer en Bronstijd naar de Vroege- en Late Middeleeuwen.

Het trekken aan touwen om jezelf met een vlot over te zetten scoorde hoog, evenals het maken van een fibula. (Een sluitspeld om kleding mee vast te zetten). Ook de Vechtshow trok de aandacht. Het gevecht om de prinses te "krijgen" was de moeite waard en de kostuums waren schitterend van vorm en kleur, een lust voor het oog. De topper was Het Gevecht der Gladiatoren, wat met ware passie werd gespeeld.

Ware passie was ook te bespeuren bij het brandweercorps van Groenekan/Maartensdijk, o.l.v. Brandweer commandant dhr. Otto van Beek. Deze had diverse creatieve waterspelen bedacht.

Poolse- en Nederlandse teams werden samengesteld en streden fanatiek tegen elkaar. De sportiviteit vierde hoogtij, al hadden sommigen geen droge draad meer aan hun lijf.

F: De weekmarkt in Hilversum.

Binnen het thema: Kennismaken met Nederland was deze markt een bijzonder fenomeen. Hierin zag je veel verschillen tussen de Poolse- en Nederlandse jongeren. Polen kent een vrij homogene samenleving en er zijn weinig andere nationaliteiten binnen Polen waar te nemen. Nederland kent een heterogene samenleving, die veelkleurig is.

In de grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) is een op de vijf inwoners afkomstig uit een ander Europees land of zelfs uit een ander werelddeel. Voor veel Poolse jongeren was het de eerste keer dat zij mensen met een andere huidskleur zagen dan het blanke ras. Op deze markt waren diverse kramen uit andere Europese landen en zelfs uit Azië en Afrika. Ik zag een paar Poolse jongeren staan bij een kraam met grote Afrikaanse trommels en allerlei fluiten, veelal van bamboe gemaakt. Een Afrikaan speelde trommel met een geweldig ritmegevoel, om jaloers op te worden!

Wat zouden deze Poolse jongeren van dit soort muziek weten/waarderen?

H: Ook Soesterberg met het bezoek aan het Militair Luchtvaartmuseum deed bij mij de vraag opkomen: "Hoe denken deze Poolse jongeren over geweld en oorlogsvoering? De Polen hebben immers een "Rijke" traditie in deze.....

Langzaam maar zeker nadert het einde van deze week met een "bonte" avond. Een verkleedpartij is en blijft een feest. Ik heb mezelf kostelijk geamuseerd met "ons Bloemetjesgordijn". Om over de disco maar te zwijgen!

Zaterdag 9 juli. Afscheid nemen van de Poolse jongeren en hun begeleidsters. Zij keren weer terug naar hun vaderland. De Nederlandse leiding en jongeren blijven achter om alles weer in zijn oude staat terug te brengen.

Als ik nu terugkijk (6 weken later) is deze uitwisseling geslaagd te noemen. Het is geen diepgaande ervaring, maar het woord oriëntatie is op zijn plaats. Het is verrijkend, horizonverbredend voor zowel de Poolse als Nederlandse jongeren.

Voor mij was het de eerste keer, dat ik mede leiding aan dit zomerkamp gaf. Het was een verademing om in zo soepel lopend team, met vele talenten, mee te mogen werken. Ik heb respect voor de "oude" rotten, die een dergelijk kamp al zoveel jaren, met enthousiasme draaien.

Ik laat me niet verleiden door namen te noemen, op een paar uitzonderingen na.

Hanka, onze tolk, die zoveel tijd investeerde om de thema's en evenementen toe te lichten in het Pools. De kwaliteit van het gebodene heeft daardoor een meerwaarde gekregen.

Geweldig!

Dank aan Lisette Bloemers, Sander Bos en Korstiaan Hoogendijk. Deze jonge mensen hebben zich ingezet voor meer dan 100% om dit uitwisselingsgebeuren succesvol te laten slagen. Zij hebben hiervoor een week van hun vakantie gegeven en hun talenten ten dienste gesteld van tafeldekken, opruimen, schoonmaken, eten opdienen, zwembadbeheerder tot DJ aan toe. Voor de Nederlandse jongeren een woord van dank. We hebben jullie nodig om de Poolse jongeren met Nederland kennis te laten maken en om de leefwereld van jongeren te delen.

Als laatste wil ik de sponsors bedanken. Jullie hebben bijgedragen om dit gebeuren te concretiseren, daar de subsidie gering is. De betrokkenheid van het begeleidende team is groot om een verantwoord en ontspannen programma aan te bieden, maar van de lucht kunnen we niet leven. Jullie zorgden voor de vulling van de magen, in velerlei vormen. Zonder deze support is een dergelijk zomerkamp niet mogelijk. Nogmaals dank.

ZAPROSZENIE

***Program uroczystości ;
Sobota 03 wrzesień 2005r.***

- godz. 14.30** - Przyjazd i powitanie J.E. Ks. Arcybiskupa Metropolite Gnieźnieńskiego oraz pozostałych gości
- godz. 15.00** - Nabożeństwo ekumeniczne z udziałem gości niemieckich i holenderskich
- godz. 17.00** - Otwarcie wystawy pn. "Kościoł w Sarbii i jego związek z tradycjami regionu"
- godz.17.30** - Wiejski Dom Kultury w Sarbii - część artystyczna oraz wiejska biesiada

Proboszcz Parafii Rzymsko-Katolickiej

w Podlesiu Kościelnym

Wójt Gminy Mieścisko

serdecznie zapraszają

na

uroczystość 100-lecia wybudowania Kościoła pomocniczego

p. w. M.B. Bolesnej w Sarbii

która odbędzie dnia 3 września 2005r.o godz. 14.30

Proboszcz Parafii

Wójt Gminy Mieścisko

ks. Andrzej Trzemżalski

Andrzej Banaszyński

Parochiekoor St. Maartenskerk op reis naar Polen.

Donderdag 1 september.

Om 6.15 uur verzamelen we, gaat de bagage onder in de bus en zoeken we zelf een plekje in de bus. We werden door familie en vrienden uitgezwaaid en speciaal door Johan van Stralen, de vice voorzitter van ons kerkbestuur. Na een goede reis en een heerlijk diner in Torzym arriveerden we iets later dan gepland in ons hotel Jamajka in Wagrowiec.

Vrijdag 2 september.

Na het ontbijt werden we door de bus opgehaald en gingen naar Fort 7 een soort concentratiekamp in Poznań. Daar werden ongeveer 400 mensen vergast en werden nog meer

gruwelijkheden gepleegd. In het bijbehorende museum lagen foto's, brieven geschreven door gevangenen en voorwerpen gemaakt door gevangenen. Er lagen bijv. rozenkransen gemaakt van broodkruimels en van touwtjes.

Daarna werd de rit voortgezet naar de oude binnenstad van Poznań. We bezochten daar o.a. oude kerken, waar de mensen nog in de rij stonden te wachten om te biechten en waar nog ze nog samen de rozenkrans baden. Vanaf een terrasje volgden we hoeveel paren er die middag voor de wet trouwden. Wil Driessen heeft er nog samen met een Poolse vrouw mondharmonica gespeeld.

Toen we 's avonds terug kwamen in ons hotel voor het diner bleken daar 2 bruiloften te zijn en was er voor ons géén plaats in de herberg om te eten. Na onderhandeling met de ceremoniemeester van een van de bruidsparen kwam er toch nog een heerlijke maaltijd op tafel met als toetje heerlijk gebak gekregen en geserveerd door het jonge paar. Zij nodigde ons ook uit op het feest, maar we bedankten hartelijk voor hun gastvrijheid. Later op de avond hebben we er toch nog gedanst en voor het bruidspaar gezongen.

Zaterdag 3 september.

Na, voor enkelen onder ons, een zeer korte nachtrust vanwege de bruiloften, stond de bus weer om 8.15 uur klaar. We gingen naar het openluchtmuseum in Osiek. Daar zagen we allerlei huizen en voorwerpen e.d. uit het leven van de Poolse bevolking tijdens de afgelopen eeuw. Er waren ook grafurnen te zien van 2000 jaar geleden en het bleek, dat er toen al crematies plaats vonden.

Om ongeveer 13.30 uur arriveerden we in Sarbia, waar we ons in 't kapelletje van de pastorie konden omkleden. Het doel van onze reis kwam nu snel nader. Zingen in de kerk, die 100 jaar bestond. We zagen met eigen ogen hoe mooi de kerk opgeknapt was, o.a. een nieuw dak en de muren en banken geschilderd. Een deel van deze opknappbeurt kon plaats vinden door de bijdrage van veel van onze parochianen tijdens de afgelopen adventsactie. De viering werd voorgegaan door aartsbisschop Muszynski, maar ook onze eigen Pastor de Wit, de Duitse pastor Tegler, de plaatselijke pastor en andere geestelijken waren aanwezig. Pastor de Wit sprak tijdens de dienst in het Duits. Dat was voor ons wel even wennen. Hij overhandigde de jubilerende kerk een afbeelding van St. Maarten. Het parochiekoor bracht enkele liederen ten gehore en die volgens de aanwezigen prachtig klonken. Daarna waren we samen met ongeveer 300 mensen te gast in het plaatselijke dorps huis, waar een overheerlijk warm en koud buffet klaar stond, rondom een maquette van de 100 jarige kerk. Buiten laaide het kampvuur hoog op en stond de erwtensoep klaar. Samen met de andere Nederlandse gasten (bijna allemaal afkomstig uit de oude gemeente Maartensdijk) zongen we nog enkele Nederlandse liederen.

Zondag 4 september.

Na een uitgebreid ontbijt stond de bus dit keer om 10 uur weer klaar om ons naar de St. Michaëlsmarkt te brengen. De mensen van Razem hadden daar 's morgens vroeg al hun waren uitgestald. Kleding, schoeisel, speelgoed, bloembollen enz. werden daar verkocht voor het goede doel, n.l. de plaatselijke bibliotheek, die 60 jaar bestond. Toen om 12 uur een H. Mis werd opgedragen in de openlucht, werd de verkoop in alle kramen stil gelegd. Na de viering, die op het heetst van de dag plaats vond, werd de verkoop weer hervat. Op het grote podium, waar eerst de mis was opgedragen, vonden nu allerlei optredens plaats door de plaatselijke bevolking, met als hoogtepunt wéér die Maartensdijkers met hun Hollandse liedjes. Daarna werden we door Jean, tot onze verbazing, afgezet bij een zeer chique hotel, waar we van een heerlijk diner genoten, vooraf gegaan door een zeer speciaal gebed van onze pastor. Na het eten maakten we nog een romantische wandeling langs een meer, waar veel foto's werden genomen bij de ondergaande zon.

Maandag 5 september.

Na een stille nacht werden we wederom opgehaald door de bus, die ons naar het Jagershuis in Mieścisko bracht, waar de burgemeester al op ons wachtte. De opbrengst van de verkoop op de markt, bijeengebracht door Razem, werd bekend gemaakt en overhandigd. Het was dit jaar een recordopbrengst van bijna € 2000,-. Vrouwen van NU uit Maartensdijk had al eerder een bedrag van €1000,- overhandigd aan het plaatselijke medische centrum.

Over en weer werden er enkele speeches gehouden en kregen we allemaal een aandenken. Er volgde een rondrit langs de kernen van Mieścisko, waarbij we veel bijzondere plekken bezochten. O.a. diverse kerkjes (waaronder een parochie, die 90 zielen telde). Er werden leuke groepsfoto's gemaakt op diverse plaatsen, waarvan enkelen op een hele grote steen uit de ijstijd, waar we wel met 40 mensen op stonden. Na een bezoek aan de plaatselijke Lidl om vodka (wódka) en proviand voor de terugreis in te slaan en een ijsje te kopen arriveerden we weer om 16.30 uur bij ons hotel. Daar fristen we ons eerst lekker op, voordat we aan ons laatste Poolse diner begonnen. Na het diner nog even samen koffie gedronken op het terras en toen werd het bedtijd voor de meeste van ons.

Dinsdag 6 september.

Om 5.30 uur stond er al een heerlijk ontbijt voor ons klaar, om nog even van te genieten alvorens we om 6.15 uur in de bus stapten om weer naar Maartensdijk af te reizen. Na een voorspoedige reis waren we om 21.30 uur weer terug in ons vertrouwde dorp, waar de achterblijvers al weer op ons wachten.

Het was een bijzondere reis, met een zeer afwisselend programma, die we voor geen goud hadden willen missen. Tot slot willen we de organisatie en de chauffeur nog even bedanken.

Corrie, Jeanne en Mieke

REIS NAAR POLEN VAN 1 TOT 6 SEPTEMBER 2005

Als bestuurslid van de Stichting Jumelage De Bilt - Coesfeld en inwoner van de kern De Bilt maakte ik met mijn vrouw gebruik van de mogelijkheid om kennis te maken met de Jumelage-activiteiten van Maartensdijk met de Poolse gemeente Mieścisko.

Al direct na de samenvoeging van de gemeenten De Bilt en Maartensdijk tot de nieuwe gemeente De Bilt vonden de eerste contacten plaats, toen de besturen van de beide Stichtingen in een gemeenschappelijke notitie hun doelstellingen in een nota aan het nieuwe gemeentebestuur presenteerden.

Vanaf dat moment leefde bij mij de wens om bij gelegenheid ook eens Razem activiteiten van dichtbij mee te maken.

Waar het bezoek aan Polen meestal met personenauto's plaats vindt, was er nu een busreis georganiseerd, omdat het zangkoor van de St. Maartenskerk, aangevuld met een aantal leden van A Z M, was uitgenodigd om het 100-jarig bestaan van de kerk van Sarbia op te luisteren. En dat bood de mogelijkheid voor ons om twee vrije plaatsen in de bus op te vullen.

Het gevoel "vreemden" te zijn in deze bus met Maartensdijkers was in no-time over, mede doordat we als laatsten in de bus kwamen en daardoor moesten integreren met de 4 "nachtgalen" op de achterbank.

Wat een verschil met de busreizen naar Coesfeld. Die gaan over een afstand van 160 km. (40 km. voorbij Winterswijk) en zijn in 2 ½ uur te overbruggen. Daardoor zijn de bezoeken aan Coesfeld meestal eendagsreizen en is de kennismaking met reisgenoten slechts van korte duur. Naar Polen waren we voor de 925 km. 17 uur onderweg, maar dank zij de intensieve zangoefeningen onderweg werd het nooit vervelend.

Het verblijf in Hotel Jamajka, waar meer dan de helft van de deelnemers waren ondergebracht, was niet vlekkeloos. Overdag zou het een prima verblijfsadres zijn geweest, maar de avond- en nachturen waren voor een flink deel tevens aan bruiloftsgasten beschikbaar gesteld, waardoor het vertoeven in dit hotel bij menigeen ongenoegen veroorzaakte. Maar dat ongemak werd ruimschoots gecompenseerd door de boeiende gebeurtenissen overdag:

Het bezoek aan Fort 7 (een concentratiekampachtig geheel) in Poznań en aan de oude stad, het openluchtmuseum, de kerkdienst in Sarbia rond de viering van het 100-jarig bestaan van deze kerk, met aansluitend buffet en optreden van een Poolse dansgroep, de sightseeing in de gemeente Mieścisko, die uit 21 kernen bestaat, en natuurlijk de Michaëlsmarkt met de verkoop van de in Maartensdijk ingezamelde goederen, de H.Mis in de openlucht op het feestterrein, en het podiumoptreden van de zangers met een aantal typisch Hollandse liederen.

Bijzonder boeiend was ook de slotbijeenkomst op de dag na de Markt, waarbij de bezoekers uit Maartensdijk en uit het Duitse Scharnebeck, de tweede stad, waarmee Mieścisko een stedenband heeft, de gastouders en de burgemeester en medewerkers van de gemeente Mieścisko elkaar nog eenmaal als een grote familie ontmoetten, de opbrengsten van gehouden acties werden overhandigd aan de begunstigden en aan alle aanwezigen een souvenir werd uitgereikt.

Na 4 volle dagen verblijf in Polen was er weer een lange dag nodig voor de thuisreis naar Maartensdijk, maar ook de terugreis werd gekenmerkt door een uitstekende sfeer in de bus. Al met al een reis om met genoegen op terug te zien.

Uiteraard heb ik de ervaringen met dit jumelagegebeuren vergeleken met de Biltse relatie met Coesfeld. Daarbij valt het volgende op te merken:

- het verschil in te overbruggen afstand, maakt het reizen over en weer naar Duitsland aanzienlijk eenvoudiger en daardoor meer toegankelijk voor de burgerij om ergens aan deel te nemen.
- de Poolse taal maakt het leggen van contacten met de bevolking aanzienlijk moeilijker dan we in Duitsland gewend zijn. Dat heeft invloed op het karakter van de uitwisseling en maakt tolken nodig.
- het goede doelenkarakter, dat in de Razem-uitwisseling kennelijk een belangrijk onderdeel vormt, leidt tot een grote onderlinge band, ook binnen de eigen gemeenschap. In de Coesfeld-programma' s is dat in veel mindere mate het geval.
- de zaalbijeenkomsten in Polen waren een feest en gaven de mogelijkheid voor verbroedering, ondanks de taalbarrière. In de relatie met Coesfeld zouden dit soort contacten meer accent moeten krijgen.

Samengevat was het een boeiende en leerzame ervaring, waar mijn vrouw en ik met genoegen op terugzien.

Inwoners van Maartensdijk, die ook wel eens ervaring met Coesfeld willen opdoen, nodig ik uit de krant in de gaten te houden, want jaarlijks wordt er wel een bustocht of fietstocht georganiseerd, waarvoor men zich individueel of in groepsverband kan aanmelden.

Jaap Resing

Een onverwacht reisje naar Polen

Het koor van de St. Maartenskerk uit Maartensdijk had een uitnodiging ontvangen om tijdens het 100-jarig jubileum van de kerk te Sarbia in Polen een optreden te verzorgen. Omdat er nog wat plaatsen in de bus vrij waren, is aan leden van het AZM-koor gevraagd of er belangstelling was om mee te zingen. Daar wij van nature erg nieuwsgierig zijn, hebben we

deze kans met beide handen aangegrepen en hebben dapper enkele dinsdagavonden mee geoefend in de St. Maartenskerk.

Donderdagmorgen 1 september was het dan zover. We stonden in alle vroegte op de startplaats met, zoals gevraagd, een minimum aan bagage. Toen we het huis van Jean en Aty hadden helpen leeghalen snapten wij waarom. Een kreunende chauffeur kreeg alle bagage er toch met moeite in. We begonnen aan een lange rit, onderbroken door: paspoorten opdiepen uit de bagageruimte, grenscontrole, eten, file rijden in Polen en een verkeerde afslag, genomen door onze chauffeur. Maar de stemming was onderweg uitstekend. Het had een idee van een schoolreisje met veel grappen en uitbundig gezang. In het holst van de nacht kwamen we aan op de plaats van bestemming. We werden verdeeld over diverse gastgezinnen en 2 hotels.

Aangrijpend

De volgende morgen moesten we weer vroeg op. We gingen naar Poznań, waar we een bezoek brachten aan: "Fort 7". Dit Fort werd in de Tweede Wereldoorlog gebruikt als concentratiekamp. De rondleiding was indrukwekkend en aangrijpend. Veel Polen zijn daar in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers om het leven gebracht.

's Middags kregen we de gelegenheid om de stad Poznań te verkennen en te winkelen.

Zaterdag was het weer vroeg opstaan. We bezochten het openluchtmuseum te Osiek, waar we molens en arbeidershuisjes uit verschillende tijdvakken bekeken.

Heerlijk buffet

Om half twee werden de koorleden bij de pastorie van Pastor Trzemzalski afgezet, waar we de gelegenheid kregen om ons om te kleden. Voor de herdenkingsdienst werden er drie liederen door ons koor gezongen en na de dienst nog eens twee. Na een wat valse start ging het gelukkig verder goed. Zover we het begrepen hebben, vonden de Poolse toehoorders het erg mooi. Er was ook nog een delegatie uit een Duitse stad aanwezig, waarmee Mieścisko ook een stedenband heeft. Na de kerkdienst werden er nog diverse toespraken buiten de kerk gehouden.

Om vijf uur stond er voor alle medewerkers, gastgezinnen en gasten in het dorps huis een heerlijk buffet klaar. In het midden van het buffet prijkte een prachtige maquette van de kerk. Wij waren vooral gecharmeerd van het heerlijke gebak.

Gezellige avond

Er waren diverse optredens waaronder één van een Poolse folkloristische zanggroep, die de stemming er behoorlijk inbracht. Ook hebben wij enkele Nederlandse liedjes laten horen. Al met al een heel gezellige avond. Die avond werden we niet, zoals gebruikelijk, door Jean (te veel Wodka?) naar ons onderkomen gereden, maar door een Poolse chauffeur in een voorheen Nederlandse stadsbus, die nu dienst doet als schoolbus.

Wij behoorden tot de gelukkigen, die zondagmorgen iets langer mochten uitslapen. De meeste van ons waren al weer vroeg uit de veren om de marktkraam op te bouwen en in te richten. Dit is een speciale Maartensdijkse kraam volgeladen met kleding en knuffels. De opbrengst hiervan kwam ten goede aan de bibliotheek van Mieścisko.

Oogstfeest

Deze markt stond verder in het teken van het oogstfeest. Er was een optocht van mensen uit alle omliggende gemeenten, die prachtige stukken, gemaakt van producten van het land, met zich mee droegen. Om twaalf uur werd er een mis in de openlucht opgedragen.

In het Jachthuis werd aan alle medewerkers en gasten een heerlijk warme lunch aangeboden.

's Middags waren er weer diverse optredens, waaronder ook weer het "bepaalde"

Maartensdijkse koor dat haar Nederlandse liedjes ten gehore bracht.

Maandagmorgen was het weer vroeg opstaan geblazen. We gingen weer terug naar het Jachthuis, waar, na diverse toespraken van o.a. de burgemeester, de opbrengst van de marktkraam aan de bibliothecaresse werd overhandigd. Zij toonde zich erg verheugd. Na de nodige bedankjes in het Pools, Duits en Nederlands kregen we allemaal een beker ter herinnering.

Frisse duik

Weer in de bus voor een bezichtiging van het Gemeentehuis. In de raadszaal stond het oude meubilair van het gemeentehuis van Maartensdijk te pronken. Tot slot maakten we een busrit door de verschillende kernen van Mieścisko en bezichtigden wij o.a. nog enkele kerken. We waren vroeg in de middag weer terug in ons hotel. Tot onze grote verrassing bleek er op slechts vijf minuten loopafstand van het hotel een mooi groot meer te liggen. De gelukkigen, die hun badkleding hadden meegenomen namen een frisse duik.

Compliment

Dinsdag was al weer de terugreis gepland. We werden 's morgens om kwart voor zeven opgehaald en hartelijk nagewuifd door onze fantastische gastvrouw. Ze had ons alle dagen flink verwend met o.a. een heerlijke lunch voor onderweg. De terugreis verliep zeer voorspoedig. Om half tien arriveerden we weer in Maartensdijk.

We hebben volop genoten van deze onverwachte reis met het uitgebreide en gezellige programma. Een welverdiend compliment aan de organisatie en een hartelijke dank voor de spontane gastvrijheid van het koor van de St. Maartenskerk is zeker op zijn plaats. We kijken al weer uit naar een eventuele volgende keer.....

De **Belhamels** van de Achterbank t.w.:

Joke van Kippersluis
Marjo van Luttervelt
Jellie Plantinga
Riet Schuurman

TERUGBLIK OP DE REIS NAAR POLEN, 1-7 september 2005.

Inmiddels is het 15 september en ik zit achter mijn bureau. Het uitzicht op de tuin, waarin een zachte motregen de bloemen en de bomen van parels voorziet. Maar ik ga terug naar de zon van Polen, die ons alle dagen welgezind was. Het doel van deze reis was tweeledig:

- De Kerk van Sarbia bestond op 3 september 2005 100 jaar en met deze kerk onderhoudt de R.K. Kerk van St Maarten in Maartensdijk een nauwe band. In dit verband was er gevraagd of het kerkkoor o.l.v. de dirigent Ben Hak, een bijdrage wilde leveren om de feestvreugde te verhogen, door het zingen van enkele liederen. Een dergelijke vraag lijkt op het eerste gezicht helder, maar bleek toch multi interpretabel te zijn. Het koor bleek over een flexibele geest te beschikken en is gelukkig in staat om zich aan te passen, zich op de Poolse stroom te begeven, zonder haar eigen koers te verliezen.

- Het andere doel is de jaarlijks terugkerende Michelsmarkt, gecombineerd met het oogstfeest. De opbrengst hiervan wordt in overleg met alle betrokkenen van Stichting "Razem" en beide gemeentes bepaald. Dit jaar is voor de bibliotheek gekozen om te kunnen investeren in meer eigentijdse literatuur. Het gastgezin, waar ik verbleef, daar wilde de dochter graag de "da Vinci Code" van Dan Brown lezen. Zij wist, dat hier een Poolse vertaling op de markt is verschenen. Misschien krijgt ze nu de kans....

Ik dacht stiekem bij mezelf: "Hoe staat de hier toch duidelijk traditionele R.K. Kerk in deze

literatuur? Wat is hun visie in deze? Dit even terzijde en terug naar de markt

Vele mensen dragen hun steentje bij om deze markt te laten slagen. Het hele jaar worden er goederen verzameld in de vorm van dames-, heren- en kinderkleding, schoenen, knuffels. Beddengoed en speciale artikelen. Ik deed voor de eerste keer mee en realiseerde me, dat betrekkelijk een klein aantal mensen, het gehele jaar door, tijd en energie steken om alle goederen door te lopen op kwaliteit en bruikbaarheid. En dan nog alle reparaties aan kleding en het wassen om het vervolgens te sorteren en op te slaan. En die opslag gebeurt in hun eigen huis. Verder het alert zijn op mensen, die naar Mieścisko reizen, in het kader van uitwisselingsprogramma's, om alvast goederen mee te geven. Chapeau, voor al die mensen, die zo onzichtbaar bezig zijn, maar de wortel vormen om de "Marktboom" te laten groeien en bloeien.

Zo brak donderdag 1 september aan. 6.15 aanwezig zijn op de parkeerplaats van de begraafplaats in Maartensdijk, waar bepaald geen grafstemming heerste toen ik daar aankwam. Alle bagage werd ingeladen. Vervolgens afscheid genomen van onze achterban en uitvoerig door hen uitgezwaaid. Ik voelde me als een kind op schoolreisje met bijna 50 mensen in een bus. De herinneringen van de schoolreisjes toen ik nog op de Lagere School in Warmond was. Wel moest ik even slikken! Het stemgeluid was in vele toonsoorten te merken. Maar het heeft ook iets overstijgends in de zin van: Samen ergens voor staan. Een versterkt kerkkoor met leden van het A.Z.M. en enkel ander zangzaad, die een bijdrage leveren om het eeuwfeest van een klein Pools kerkje in Sarbia een extra dimensie te geven.

Anderzijds tijd en energie bieden aan het marktgebeuren om hulp en ondersteuning te bieden, met respect voor kopers en verkopers in de hoop van een goede opbrengst. Van deze opbrengst een steen bij te kunnen dragen, via literatuuraanschaf, aan de algemene ontwikkeling. Deze gedachten kwamen bovendrijven, al zittende in een touringcar, met aller erop en eraan.

Via een toeristische route (om de file te vermijden) komen we op de autosnelweg, richting Deventer, Hengelo, Osnabrück, tot in de buurt van Hannover, waar we van chauffeur wisselde. Jean Rijksen nam het stuur over en Jacques (Kees voor insiders, red.) keerde met de auto naar Nederland, Woudenberg terug. Het landschap is afwisselend en ik heb genoten van de diverse biotopen. Het voormalige Oost Duitsland heeft relatief gezien veel braakliggend land. Ook zag ik oude, niet meer in gebruik zijnde fabrieken en verwaarloosde gebouwen. Inmiddels naderden we de Poolse grens, waar we 45 minuten moesten wachten. Voor ons stond een bus uit Wit-Rusland, die aan een nauwkeurig onderzoek werd onderworpen en wij moesten dit lijdzaam ons laten welgevalen. De controle van ons nam niet veel tijd in beslag, daar alle paspoorten aan de Europese normen voldeden. Zo kwamen we op Pools grondgebied aan. Meteen bemerk je de achtergebleven infrastructuur, in vergelijking met Duitsland en Nederland op het gebied van de wegen. Deze zijn smaller, onoverzichtelijker en het inhalen op deze wegen is niet van gevaar ontbloot. Hier konden we echter profiteren van de ervaring van Jean op de Poolse wegen. Na een klein uurtje bereikten we Torzym, waar we in een restaurant zouden eten. Het hotel/restaurant had de bouw van een kasteel, maar ik vond de architectuur ronduit gezegd foielelijk. Het eetgedeelte had een lage zoldering met imitatie balken. Het interieur was een poging om een gezellige ambiance te bieden, maar naar mijn gevoel daarin niet geslaagd. Maar het geeft allemaal niets, want het eten was redelijk van kwaliteit en per slot van rekening zijn we niet op een 5 sterren vakantie!

De schemering had zijn intrede gedaan, toen we onze plaatsen in de bus weer opzochten voor het laatste traject. Daar Jean een afslag had gemist, moesten we omrijden. Uiteindelijk kwamen we om 22.30 bij het Gemeentehuis in Mieścisko aan, waar we door de gastgezinmensen werden opgehaald. De anderen werden door Jean naar de twee hotels gebracht. "Mijn" gastgezin werd vertegenwoordigd door Magda(lena), werkzaam op het Gemeentehuis van Mieścisko en na een korte verwelkoming ben ik naar bed gegaan. De vrijdag had de donderdag al het bos ingestuurd.

Vrijdag 2 september stond in het teken van een bezoek aan Fort 7 (Colomb) en aan de stad Poznań.

Fort 7 is een in 1786 gebouwd verdedigingsfort tegen eventuele aanvallen van de Russen. Als zodanig is deze fortificatie nooit gebruikt. Maar de Duitsers hebben dit fort in de Tweede Wereldoorlog als een soort concentratiekamp gebruikt, gezien de ligging. Het ligt zo afgelegen, dat het zich aan het oog van de wereld onttrekt. Het fort telt veel kleine ruimtes waar de mensen in werden "opgeslagen". Er werd onderscheiding in de gevangenen aangebracht. De psychiatrische patiënten werden door middel van koolmonoxide omgebracht, bij gebrek aan xylolgas. Deze mensen stierven aan een langzame vergiftiging, xylol werkt sneller. De verzetsstrijders werden opgehangen en de opgepakte intellectuelen werden doodgeschoten. Ik kreeg er kippenvel van toen de gids dat alles uitvoerig uitlegde, met alle details. Een neerslachtigheid en bedroefdheid overvielen me. Ik voelde a.h.w. de zielen van deze mensen, die voor gerechtigheid hun leven lieten. En dan te bedenken, dat anno 2005 het oorlogsgeweld in vele landen op de wereld nog aanwezig is. Komt er dan nooit een einde aan deze vorm van onmenselijkheid??! !

Ik moest naar buiten en heb de uitleg de uitleg gelaten. Ik zag een pruimenboom in het zonlicht staan, plukte er een paar en vroeg me af: "Zou deze pruimenboom er 60 jaar geleden ook al bestaan hebben? Zouden de gevangenen van destijds deze boom hebben zien bloeien en hebben zij ooit deze vruchten mogen proeven? Zal voor hen het lied van de Opstanding ooit geklonken hebben, in de zin van: De steppe zal bloeien, lachen en juichen?

En dan te bedenken, dat de bewakers op 100 meter van dit fort woonden en hun eigen leven leidden, voor mij oninvoelbaar....

Na deze indringende ervaring opnieuw de bus in om de Poznań te bekijken, een stad met veel monumentale gebouwen. Ik moest eerst bijkomen en heb een kop koffie genomen, op een terras, gelegen aan de Markt. De "emotionele" afstand tussen Fort 7/Colomb werd groter en ik kon genieten van het Stadhuis in Renaissance stijl, de gotische kerken, de vele patriciershuizen en de diverse galleries. Toch kon ik deze schoonheid onvoldoende binnen laten komen, daar ik teveel door andere "zaken" in beslag werd genomen.

's Avonds heeft Magda en haar vriend Durec, in gezelschap van haar moeder Barbera mij mee genomen voor een autoritje. Ik heb genoten van de vallende avond over dit heuvelachtige, droge landschap. Het zonlicht liet zijn laatste stralen zien, wat de bomen in een aparte gloed zette. De lucht kleurde zich in diverse pasteltinten. Ik voelde me opgenomen in dit Poolse landschap. Een echte verrassing volgde: koffie drinken in hotel "Pietrak". Gelegen aan een meer in Wągrowiec. Wat ik grappig vond, dat Barbera, Magda en Durec ijs en koffie gelijk aten en dronken en ik alleen koffie dronk. Zo zie je maar, 's lands wijs 's lands eer. In "Pietrak" was een bruiloft aan de gang en ik heb op het terras nog gedanst, wat een aparte ervaring is.

De sterrenhemel liet zich van haar beste kant zien en beloofde heel mooi weer voor morgen.

Zaterdag 3 september.

Ik bemerkte bij mezelf een soort "geestelijke" vermoeidheid, door de vele opgedane indrukken en ervaringen. Het bezoek aan het open lucht museum was daarom niet erg aan me besteed. Echte aandacht kon ik opbrengen voor een oude korenmolen en de uitleg, die de gids daarover gaf en verder was de pijp leeg voor dit gebeuren.

Na dit museumbezoek op weg naar Sarbia, waar een lichte chaos viel waar te nemen. De opdracht was om in "stemmige" kleding te verschijnen, zodat er van kleding gewisseld moest worden. Het omkleden kon in de pastorie plaatsvinden, maar met een dergelijk aantal was dat niet zo eenvoudig. De veranda bood uitkomst en werd geheel stemmig. Op naar de kerk om in te zingen. Met veel passen en meten vonden de vier stemsoorten een plekje op het kleine koor. De opstelling was zodanig, dat we met moeite Ben konden zien. (Staan op een bank bracht voor mij uitkomst). Maar goed, we moesten roeien met de riemen, die ons werden geboden.

Om 14.30 heeft een koor uit Poznań de sterren van de hemel gezongen. Het was een kleine bezetting, maar er werd zo zuiver gezongen met een klankkleur, die in een woord geweldig is

te noemen. Diverse moeilijke akkoorden werden moeiteloos gezongen. Het geheel deed zeer professioneel aan.

Na een zwak begin werd het koor uit Maartensdijk beter en voor mij sprong het zingen van het "Onze Vader" eruit. Het orgel loeide zo hard, dat je bijna omver werd geblazen en ook de Poolse mannenstem dacht zeker hoe harder hoe beter.

Daarna begon de oecumenische dienst met vele toespraken en het rijke Roomse Leven trok aan je voorbij in de vorm van soutane, superplie, bonnet, mijter en kromstaf. Persoonlijk sta ik ver van deze uitingsvorm af, maar het hoort bij het Poolse volk, waarin de R.K.Kerk nog een stevige vinger in de pap heeft. Wat me raakte in deze dienst was de korte, eenvoudige, in de Duitse taal gesproken, toespraak van pastor de Wit en het aanbieden van een cadeau in de vorm van een afbeelding van St. Maarten, wat de symboliek van SAMEN DELEN goed tot haar recht liet komen. Na deze urendurende dienst (althans in mijn gevoel) naar de Dom Kultura, voor een gezamenlijk diner met alle gasten en twee leden van het gastgezin. Wat schetst mijn verbazing!

Ternauwernood aandacht voor het prachtig opgemaakte buffet, wat met zoveel zorg was klaargemaakt. Geen sprake van een openingswoord/gebed, nee hoor, iedereen pakte bord en bestek én bediende zichzelf. Het geheel kwam erg "Vreemd" bij mij over.

Wel was er een ontspannen sfeer en het geheel werd met volksmuziek opgeluisterd. Er werd gedanst en ook de polonaise ontbrak niet.

Zondag 4 september.

Dag van de markt. Om 8.30 was ik op het aangegeven terrein aanwezig en heb geholpen bij het opzetten van kramen en tafels. Ik wist niet wat ik zag: een tractor met aanhangwagen volgeladen met dozen. Ook hier blijkt weer de zorgvuldigheid van de werkers achter de schermen uit. Alles gemerkt, zodat wij de juiste inhoud op de daarvoor bestemde tafels konden uitstellen. Dankbaar gebruik makend van de vele "ervaringsdeskundigen" heb ik een deel van de kinderkleding voor mijn rekening genomen. Het was me het dagje wel! Ik moest ogen van voren en van achteren hebben om alles in goede banen te leiden en niet teveel kleding onbetaald te laten verdwijnen. De prijzen zijn laag en dan het gratis "meenemen" vind ik onder de maat, uitzonderingen daargelaten. Het is moeilijk in te schatten of er werkelijk armoede heerst. De mannen en vrouwen zijn goed tot redelijk gekleed, maar gebitsverzorging is van een geheel andere orde. Ik kan nog altijd tandarts worden en ben in Mieścisko van een baan verzekerd! Al met al een boeiende, maar vermoeiende dag. Op het marktterrein was een podium gebouwd. Op die plaats werd een open lucht Mis gehouden ter ere van het oogstfeest en de Heilige Michael. In de verte heb ik er iets van waargenomen, maar het fijne is me hiervan ontgaan. Diverse muziekgroepen, dansgroepen en ook het Maartensdijkse gelegenheidskoor heeft van zich laten horen. In de verte hoorde ik Amsterdam weerklinken... 's Avonds heb ik het mooie, maar 5 minuten durende vuurwerk bewonderd en ook deze dag behoort weer tot het verleden.

Maandag 5 september.

Van deze dag zijn me twee dingen in het bijzonder bijgebleven:."

Het aanbieden door Jean Rijksen aan de bibliothecaresse van de marktopbrengst. Deze bedroeg 7747,17 Złotys, wat ruim Euro 1935,00 betekent. Het geld werd in een doorzichtige plasticzak aangeboden en dat geeft de juiste sfeer weer.

Verder het enorme brood, door de burgemeester van Mieścisko aangeboden aan de twee partnergemeentes, nl. Scharnebeck uit Duitsland en aan onze Gemeente De Bilt. Dit brood staat symbool voor SAMENWERKING EN SAMENDELEN. Na de koffie met nog veel toespraken afgesloten met het lied: "Laat alles wat ademt in vrede bestaan" op weg naar de bus voor een rondrit in Mieścisko en de 21 kerkdorpen. Het bezoek aan diverse kleine kerkjes vond ik boeiend, vooral het kleine houten kerkje zo puur en zonder tierelantijnen sprak me aan. Toch is bij mij de koek op en ik verlang naar huis.

Dinsdag 6 september.

De terugreis verliep voorspoedig, maar het blijft toch een hele zit. Af en toe een kleine stop, waar je even je benen kunt strekken. Om 21.30 weer aangeland bij ons vertrekpunt, vol met indrukken en ervaringen. Al met al een reis om niet snel te vergeten. Ik heb aan de lijve ervaren: Samenwerken tilt je boven je eigen talenten uit wanneer er vanuit het hart wordt gewerkt. Er daar was/is sprake van: ER IS HART VOOR POLEN/MIEŚCISKO EN SARBIA.

Riet Weyers.

Wie gingen er dit jaar naar de markt in september.

Lida Braun	Hans Braun
Corrie Bosman	Wim Bosman
Stefan Burgers	Mieke Burgers
Ben Drenth	Leonie Drenth
Christina Driessen	Wil Driessen
Ben Hak	Ida Hak
Jeanne Huiden	Ben Huiden
Sari de Bruin	Wim de Bruin
Arie Kemp	Ria Kemp
Jaap Resing	Anneke Resing
Mariette Polman	Wim Verheul
Gerda Sonderman	Bep Huiden
Monique Fijen	Pastor de Wit
Til Cardinaal	Riet Schuurman
Jan Dirk Brouwer	Eta Brouwer
Joke Kippersluis	Marjo Luttervelt
Sandy van den Broek	Paul van Haren
Jellie Plantiga	Toos Backx
Nel Kramer	Marcus van de Mast
Aty Rijksen	Jean Rijksen
Riet Weyers	Froukje Remmert
Ab Vermeulen	Joke Vermeulen
Louis Voorn	Lies Voorn
Nicolette Reuijl	Yvonne van Os
Jet Buisman	Renia Kemp
Hedy van Zijl	Cathie Schouten
Tineke Cramer	Wijnand Cramer
Sjef Vossen	Hanka Vossen

Wie gingen er heel onverwacht niet mee? Dat waren Martin en Tonnie Bitter en Hennie van de Bosch.

Martin had in juli tijdens hun vakantie in Polen een hartinfarct gehad. Dit werd gelukkig redelijk snel herkend, waarna direct een ambulance uit Wągrowiec kwam en hem naar het ziekenhuis daar vervoerde. Daar konden ze niet voldoende voor hem doen en hij werd daarna naar Poznań vervoerd, waar hij een goede week in het ziekenhuis heeft vertoefd.

Hennie stond op het punt om oma te worden en het zag er naar uit, dat er zich eventueel complicaties zouden kunnen voordoen. Daarom wilde ze graag in de buurt van haar dochter blijven.

Reünie:

Vrijdag 18 november a.s. is de reünie van de Polenreis. Vanaf 20.00 uur wordt iedereen verwacht in de "Mantel". Laat even weten aan Corrie Bosman of aan Jeanne Huiden) of je van de partij bent of niet. Dit met het oog op de inkopen van de diverse versnaperingen. Neem je foto's etc. mee voor het uitwisselen en/of bijbestellen.

Jean Rijksen

Reünie:**Reünie**